

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . 3 frt — kr. Négy hóra . . 1 frt — kr.
Fél évre . . . 1 frt 50 kr. Negyed évre — frt 75 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

a szerkesztő saját házában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdelési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

a nyílt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutá-
nyos ár mellett közöl.

Az aratás.

Régmult boldog időkben az „aratás“ szót még úgy is értelmezték, hogy az, aki arat „szedi be a hasznót“ s így e szót minden egyébbb jövedelemnek beszédésére is alkalmazták.

„Aratunk“ — mondák és az arcokon kiült a meglegedettség boldog mosolya. Mulatságokkal ünnepelték az aratás kezdetét s örömmel indultak aratni, mert tudta a gazda, hogy az év fáradtságának gyümölcsét magának szedi be. Örömmel dolgozott az arató munkás, mert fárasztó munkáját a jókedvű gazda dusan megfizette — megfizethette.

De más világ van most, de más színe van az aratásnak ma. A kaszák sem pengenek oly vigan mint valaha és elnémult a danák zaja, mely vig zajával felverte a térséges puszták néma csendjét.

Mogorván jár-kell a gazda s mogorvábban — kelleetlenül dolgozik az arató és a kettő, mely egymás nélkül nem élhet, kiket a sors, foglalkozásuk egymásra utalt s kik mindig jóbarátok voltak, most ellenséget látnak egymásban.

Miért van ez így? A termékek ma sem rosszabbak, mint régebben; felváltva akkor is voltak rosszabb termékek és jók a mostani időkben is vannak.

Miért kedvetlen a gazda és arató egyaránt? Hova tűnt az arcokról a meglegedettséget kifejező boldog mosoly?

Ezek mind oly kérdések, melyekre korunk politikai, közgazdasági és társadalmi viszonyai adják meg a feleletet.

A terhek számtalan nemei ónsulyként nehezednek a gazdára, mely terhek alatt görnyedve évről-évre mindinkább érzi erejének, teher viselési képességének fogyatkozását, még ezzel szemben a terhek folyton szaporodnak.

Ki tudná elszámolni e terheknek számtalan nemeit? Nincs az a képzett adóízt, a ki megtudná mondani, hogy hányféle adót fizet ma a polgár és ha ez adónemekhez hozzá vesszük még a vidékünkön divó ártérfejlesztési adót, bátran elmondhatjuk, hogy a kishirtokos földjéért haszonbért — még pedig nagy haszonbért fizet.

Évek óta halljuk emlegetni, hogy a kishirtokos gazdák helyzetének javulását olcsó hitellel lehetne előmozdítani. Nem kisebb kapacitások mint Károlyi Sándor gróf is, vették már ez ügyet kezükbe s még ma is ott állunk e téren, mint évekkel ezelőtt — a kigazdák legtöbbször uzsora kamatok fizetésére van szorítva.

Ne szépsítsük a dolgot, mondjuk ki őszintén, hogy a kigazda helyzete ma a

legrosszabb, mert a fenti bajokhoz még az is járul, hogy vagyonosabb embernek tartatik és így maga a társadalom is kiveti rá az adót. Részt kell neki venni a közügyek, a társadalom mozgalmában s bizony a társadalom nem kiméli s könyörtelenül behajtja rajta a humánus célu adókat.

Ilyen viszonyok és körülmények között közeledik az aratás elé, mely míg más időkben felvidítá, ma csak mind inkább lehangozza, mert tudja, hogy a termelt kis gabona árának száz és száz helye van és learatás után sem igen javul sorsa, de sőt még több gondnal, rosszabb kilátásokkal indul neki egy új esztendőnek.

Csoda-e tehát, ha ilyen viszonyok között sinlődvé a gazda, aratóival szemben nem lehet bőkezű, de sőt helyzetéből kifolyólag évről-évre igyekszik amennyiben lehetséges a munkásokat olcsóbb árért fogadni s ez az oka annak, hogy elmúltak azok a szép idők mikor az arató részes 10—12 köből gabonát vihetett haza — aratási munkájának díjában.

Szegény a mezőgazda, ebből kifolyólag szegényebb a mezei munkás, mert nem csak az aratók, de egyéb mezei munkák árát is kénytelen a kis gazda leszállítani. Szükség itt — ott s mindenütt s e szükség a legnagyobb oka az alföldi munkás mozgalmának is, melyet telyesen megszüntetni csak is akkor lehet — ha a bajok valódi kuforrását kutat annak gyökeres orvoslását maga a törvényhozás fogja kezebe venni.

Kevesebb terhet s olcsóbb hitelt a kigazdának. Szabályozni a munkabért, akkor ismét vigan fog a kasza pengeni s az alföld dusan hullámozó kalász tengerének láttára fel fognak derülni az arcok és vigan fog hangzani ismét az ének.

Adja Isten, hogy úgy legyen.

G.

Vasárnapi munkaszünet.

Folyó évi július hó 15-én lép életbe a munka vasárnapi szünetelésének törvénye vagyis e naptól kezdve minden vasárnap és ünnepnapon az ipari munka szünetelni fog és aki e törvény intézkedése ellenére e napokon dolgozik vagy dolgoztat, arra érzékeny büntetést szab a törvény, mely pihenőt akar biztosítani a munkásnak legalább egyszer hetenkint.

Igenis, mert csak ez képezi a törvény valódi intentáját: pihenőt a fáradt és kimerült testnek, melyet a folytonos munka elnyűt, üdülést a gépek zakatoló lárájában eltunyult léleknek és eleveleséget, föléledést a kedélynek,

mely a mindennapi hercehurcák sanyargatásában meg lesz tépve.

Elég baj, hogy itt az államnak kellett teljesíteni azt, amit a társadalomnak lett volna kötelessége proklamálni régen; elég sajnós, hogy egyesek zsarnoki kegyetlenséggel igyekeztek kizsákmányolni a dolgozóosztályok szorult helyzetét, hogy nem ébredt föl bennök sem a könyörületesség, hogy nem szállott meg bennük az okosság hangja, amely fülükbe dörögte volna: idáig és netovább!

Nem lehet és nem szabad a hurokat tulfeszíteni és aki a mások erejét meg nem becsüli, meg nem kiméli, az a maga erejét sem tudja megbecsülni és soha azt az elégedettséget meg nem találja, mely a kölcsönös megbecsülés harmóniájában rejlik.

Fölötte nevezetes az a jótétemény, mely a munkás osztályra a vasárnapi munkaszünetből háru. Ezer strike nem képes annyit lendíteni ügyünkön, mint az a törvény, mely ezen a héten, f. hó 15-én életbelép. Ez a nap nem csak társadalmi, hanem gazdasági életünkre nézve is korszakalkotó jelentőséggel bír noha első tekintetre csak mint az ünnepi pihenésnek szánt nap jelentkezik, végkövetkezményében a munkások anyagi és kulturális helyzetének javulását fogja maga után vonni.

Mert nem szabad feleljetnünk, hogy az a véghetetlen nyomor, melynek az alsóbb osztályokban gyakran szemtanui vagyunk, főleg abból a szellemi és erkölcsi züllöttségéből ered, mely egyik elmaradhatlan kísérője a szakadatlan és pihenés nélküli igavonásnak. Azok a munkások, kik hetenkint legalább egy napot szánhatnak az üdülésnek, nem korcsosodnak el olyan ijesztő gyorsasággal és az a lélekemelő változatosság a mi a munka folytonosságának megszakításában rejlik, megacélozza idegzetét, erősíti organizmusát, hogy újból fölvehessze a létért való küzdelmet.

Azt az aggodalmat, hogy a szünetet kocsák látogatására fogják fölhasználni a munkások, mi egyáltalán nem osztjuk. A kocsát csak azok keresik föl, kiknek az otthon nem nyújt örömet és kiknek családi körét a nélkülözések és szenvedések viharja földulta. Az a munkás, azonban ki képes lesz megacélozott testi és szellemi erejével a viharokat hozzátartozóitól távol tartani és aki panasz és vádak helyett csöndes meglegedést fog észlelni környezetében, az nem fogja kerülni otthonát, hanem igyekezni fog hozzátartozói boldogságát közelségének melegével emelni.

Az orosz zsidó üldözések.

Évek óta folyik — a művelt Európa szeme láttára — Oroszországban a minden emberi jobb érzésből kivetkőzött muszka kor-

mány rendeletére a minden emberi jogot nélkülöző zsidó üldözések.

Szűgyenére válik a 19-ik századnak azok a leirhatatlan kegyetlenkedéssel folytatott üldözések, melyek százazrekét fosztanak meg vagy onuktól, hazájuktól és életüktől s sajnos nincs Európában egyetlen hatalmasság, mely ez embertelen bánásmód ellen fel merné szavát emelni. Ilyen viszonyok között jól esik konstataálnunk azt, hogy bár, ha a hatalmasok nyugodtan nézik is azt mint tesznek százazrekét embertársaink közül tönkre, akad hazánkban egy református püspök, ki hivat a pillanatnyi nyomor enyhítésére adakozásra szólította fel.

Pap Gábor ref. püspök még a mult hóban sikeresen gyűjtött az orosz zsidók számára s a befolyt összegeket rendelkezési helyére is jutatta. E nemes cselekedetéért a budapesti orth. izr. hitfelekezet köszönő levelet irt a püspökhöz. A választ érdekességénél fogva is, alábbiakban közöljük:

A magyarországi auton. orth. izr. hitfelekezet t. közvetítő bizottságának Budapestén.

A ki kötelességét teljesíti, az köszönetet nem érdemel. Én csak kötelességemmel teljesítettem úgy is mint ember, úgy is mint lelkész, mikor igaztalanul üldözött, mindenektől megfosztott muszkaországi izraelita embertestvéreink érdekében gyenge szavamat fölemeltem. Mint ember nem nézhettem el némán a felebaráti szeretetnek, a szeretet nagy törvényének lábbal tapodását és mint a szabadságok egyik közharcosa megdöbbenve láttam, hogy a XIX. század végén is eltiporhatja az emberjogokat az igaztalan hatalom és a jogtapolás ellen a civilizált Európa nem emeli föl tiltakozó szavát oly energiával, melylyel végt vethetne az igaztalan, az embertelen üldözéseknek. Erős meggyőződése az, hogy az a retográd, az a reakcionárius irányzat, melynek a muszkaországi izraeliták üldözése egyik szomorú bizonyítéka, nem lehet tartós. Az emberiség életfolyamába is van stagnáció, sőt van visszacsúszás is, de csak ideiglenesen, mert Isten az embert előrehaladásra teremtette és az isteni akaratnak érvényesülnie kell, azt a föld hatalmasai meg nem hiusíthatják soha. Az az általános részvét és rokonszenv, mely az üldözöttek irányában, az üldöző muszka birodalom kivételével, a földgömbünkön lakó összes civilizált népeknél nyilvánul, sujtó elítélése a muszka kegyetlenségnek, hajnalhasadását jelzi azon szebb jövőnek, mikor vallásos meggyőződéséért nem

üldöznek többé sehol és senkit, mikor az emberek mindenütt belátják azt, hogy az Isten iránti valódi szeretetnek és így az igaz vallásosságának is az a legfényesebb bizonyítéka, ha szeretjük embertársainkat, mint ömagukat és ez a szeretet nemcsak ajkainkon hangzik, hanem tetteinkben is megdicsőül. Kitűnő tisztelettel maradok Révkomáromban, 1891, július 4. *Pap Gábor, s. k. dunántúli evang. reform. püspök.*

Sokan tanulhatnak e nemes emberbarát soraiból.

A legérdekesebb kiállítás.

Az 1848—49-i szabadságharcunk képeiben.

Hentaller Lajos orsz. képviselő és Fárnek Béla sok évek óta gyűjtött és kiválóan érdekes 48—49-es gyűjtemény kiállítása néhány nap mulva a fővárosi vígadó több termében megnyílik.

E nagyon érdekes kiállítás tartalmazza — és ugyszólván majdnem egész teljességgel — mindazokat a képes ábrázolatokat, melyek az 1848—49-iki szabadságharcunkról s annak szereplőiről hazánkban, Európában és Amerikában felkutathatók és megszerezhetőek voltak. E gyűjteményben 1600 (egyezer hatszáz) kép van mindenféle fajtájú és nagyságu olajfestményekről kezdve a fényképekig meg a metszett vagy litografált képekig. Érdekes és fölöttébb jellemző, hogy e gyűjteményben 205 kép Kossuth Lajost ábrázolja és hogy mind a 205 kép más más nyomtatásban megjelent kép s legnagyobb része külföldi származású. Az egész a legváltozatosabb és legérdekesebb quodlibet, igazán szemléltető kommentárja annak a frappans hatásnak, a melyet szabadságharcunk egy egész mivelt világban tett. E jeles kiállításnak érdekesebbé tételére Pázmány Dániel és gróf Károlyi Gábor orsz. képviselők is közreműködnek és a birtokukban levő 48—49-re vonatkozó tárgyakat szintén kiállítják. Gróf Károlyi Gábor ezenfelül a kiállításnak engedi át Kossuth ama legujabb életnagyságu képét is, a melyet az ő megrendelésére Karlovsky Bertalan Párisban élő híres magyar művész festett most.

E kiállítás rendezői kéri egyuttal az egész hazai közönséget, hogy a birtokukban levő szabadságharc emlékeket a kiállítás tartamára vizontszolgálatért vagy meghatározott díjért átengedni sziveskedjenek. Minden ilyen küldemény Hentaller Lajos orsz. képviselő és Fárnek Béla uraknak Budapest, V., a fővárosi vígadóba címezendő. A legesekebb kiállítható tárgyat beküldő is egy életnagyságu fénykép imi ációt kap Kossuth vagy valamely jelesebb költőnk arcképéből. A kiállítás befejeztével pedig a gyűjtemény tulajdonosai több száz darab érdekes tárgyat, egymint nyomtatott és festett képeket plakátokat, feyverekeket stb.

ajándékoznak a budapesti, kolozsvári, aradi, kassai stb. olyan muzeumoknak, a hol 48—49-es ereklyék is vannak.

A kiállítás sikerére fölöttébb kívánatos volna, ha abban festő és szobrász művészeink is részt vennének annál inkább, mert most nyílik először alkalom annak a bemutatására, hogy történelmünk egyik legjelentősebb epizódja a hazai képzőművészetet hogyan inspirálta. Különben igen kiváló művészek mint Zala, Roskovits, Stettka, Margittay, Spányik stb. megigérték, hogy fognak kiállítani képeket.

Helyi és vegyes hírek.

— **Vasutügyünk.** Ugy látszik, hogy a leg jobb akarat mellett sem lehet a szentes-mindszent-vásárhelyi vasutat kiépíteni. Valami átok fekszik az egész ügyön. Még le sincs az egyik akadály győzve, már ujabbakkal kell küzdeni. Most ismét a kereskedelmi miniszter gördit elé egy új akadályt, megtagadván a vármegye törvényhatóságának azon kérelmét, hogy a vasutépítésre a közmunka-alapból már engedélyezett 300.000 frton felül még 52.000 frtot vehessen igénybe. Hisszük, reméljük, hogy derék főispánunk Zsilinszky Mihály a vasutügyi bizottság elnökének, sikerülni fog ez akadályt is leküzdeni. Adja Isten, hogy ugy legyen, mert valóban a vasutkiépítése áldás volna az egész vidékre.

— **Közeledik a képviselő választás,** írja a „Szentesi Lap” tehát jó előre kell gondoskodni jelöltekről, különösen, ha a tisztelt Ház még fel is talál oszlattatni. A szegvári kerület számára — mint hírlik — már keresik is a kormányparti jelöltet, ki nem volna más, mint B o s s á n y i László, a gróf Károlyi nemzetség egy régi, kipróbált emere, kivel szemben a mult választásnál erős ellenzéki szerepet játszott Derekegyházára is számítanak.

— **A vármegyei betegápolási alap** 1891. évre számvevőileg összesen 2479 forint 96 krban állapittatván meg, ezen 1/2%-os pótdához a vármegye egyes községei a következő összegekkel járulnak: Szentes 763 forint 70 krajcár. Csany 26 forint 4 krajcár. Csongrád 316 forint 73 kr. Fehértó pusztaközség 1 forint 80 krajcár. Felgyő 18 frt 25 kr. Felső-Pusztaszer 24 forint 15 kr. Kistelek 81 forint 52 kr. Algyő 19 forint 48 kr. Dorozsma 210 frt 81 krajcár. Horgos 61 forint 23 kr. Kis-Horgos pusztá 36 forint 16 kr. Öttömös pusztá 2 frt 91 krajcár. Sándorfalva 21 frt 16 kr. Sövényháza 178 frt

TÁRCZA.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke” eredeti tárcája.

Fővárosi tárcalevél.

Vége elérkeztek a nagy vita kezdetéhez, végéhez. Mert ami eddig történt, az, miként a függetlenségi pártban tenyegtetnek, csak kezdet volt, minek folytatása még mulatságosabb léssen és a vége teljesen előreláthatatlan. El vannak szánva a függetlenségi párton hónapokig sőt évekig kihuzni a tárgyalást és a közigazgatási törvényjavaslat, 280. §-a mind-egyikénél új meg új vitát kezdeni, mely legalább egy — egy hétig elhuzódik. Hogy ez kivihető, az kétségtelen, csak az a kérdés, hogy tanácsos-e, hogy nem ártana-e a parlamentarizmusnak, ha ekkép kijátszák a törvényhozást.

A függetlenségi párton erre egyszerűen azt felelik, hogy a parlamentarizmus lehetővé teszi, hogy a nemzet akarata ellenére olyan törvények hozassanak, melyek csak a létező

hatalmi körök állandosítását biztosítják, az olyan parlamentarizmusért nem kár ha lejáratják és ha a kormány a törvényjavaslat mellett a nyári hőséget az ellenzéknek a végtelenségig kimerülését használja fel feyver gyanánt, hogy keresztülvigye, ugy az ellenzéknek viszont nem lehet rossz néven venni, ha az ily feyverekkel szemben az obstrukciót alkalmazza, mely csöppet sem bosszantóbb mint a napszurással való argumentálás.

Kinek van igaza ebben a nagy politikai harcban? Ki tudja? Talán egyik félnek sem; de azért el fog dölni a harc vagy jobbra vagy balra és az lesz a győztes, aki nem fog engedni.

A kalocsai érsekség gyásza az esztergomi primási szék betöltését minden- esetre siettetni fogja. Eddig csak azért késett a primás kinevezése, mert sok volt a jelölt és nehéz volt a sok közül megtalálni a legesleg- alkalmasabbat. Sőt miután főpapi körökben a tehetségek oly nagyok, hogy mindnyájára a szuperlativust lehet csak alkalmazni, Csáky gr. miniszter nem tudta magát rászánni, hogy melyiket ajánlja. Mert ha S a m a s s á t ajánlja, S c h l a u c h érzi magát mellőzöttnek és meg-

fordítva. Most azonban a kalocsai gyászeset segített a dolgon és valószínű, hogy S c h l a u c h nagyváradi püspököt Kalocsa bíboros érseki székébe ültetik és S a m a s s á t ajándékozzák meg a herceprimási gyűrűvel és pásztorbottal.

Mult héten híre járt, hogy N a t á l i a exkirályné Budapestre jön néhány heti tartózkodásra. Egy furdőigazgatóság röpitette világgá a kacsát, hogy a kíváncsiak hucsujáró helyévé varázolja e furdőt, mely különben sem szorult ily reklámra. Natália azonban a furdő égvényes nymphái titokzatos hívogatásától nem engedve magát megindítani, nem jön Budapestre, a mi fölött különösen mágnási körökben nagy a szomorúság.

A bolgár fejedelem házasságából sem lesz semmi, és bár a viszonyokhoz képest nem rossz parthie, az ifju fejedelelem már nem egy kosarat kapott különböző mamáktól s így talán nem marad egyéb hátra, mint elődje Battenberg Sándor herceg példáját követni és nőül venni egy színésznőt, a ki legalább sikkesen tud ülni a bolgár trónon.

44 kr. Tápé 42 frt 55 kr. Dérekegyháza 146 forint 76 kr. Fábán-Sebestyén 69 forint 83 kr. Kenyere-Tégláspusztá 13 forint 3 kr. Mágócs 152 frt 63 kr. Mindszent 145 frt 68 kr. Szegvár 133 forint 39 kr. Teés 12 frt 89 kr.

— Esküvő. Tegnap f. hó 11-én vezette oltárhoz Kovács Dezső Ref.-Kovács háza község jegyzője Schmidt Gizella kisasszonyt, Schmidt Ferdinand volt uradalmi tisztartó bájos leányát. Tartós boldogságot kívánunk az új párnak.

— Kedves szomszéd. A „Szentés és Vidéke“ olykor-olykor ráadja a fejét, hogy lapunkkal foglalkozzék. Ilyen alkalmakkor imponálni akarván rettentő módon adja a bölcset s csak úgy pazarolja ránk — nem kért jó tanácsait. A „kedves szomszéd“ 56-ik számában bírálat alá veszi a jegyzőválasztásról lapunk mult számában foglaltakat s úgy látszik rossz néven veszi, hogy mi szerinte szentesi speciális ügyekbe avatkozunk. Csodáljuk, hogy találkozhat Szentesen még valaki, a ki az ottani ügyeket speciálisoknak mondhatja. Az országgyűlésen felhangzott interpellációk stb. régen meggyőzhetek volna bárkit is, hogy a szentesi „ügyek“ ma már nem speciális érdekűek. Az ottani vizsályoknak köszönhetjük mi vasutgyűnk mai állását s így hát az ottani párt vizsályok bennünket úgy ebből — mint egyéb megyei ügyekből kifolyólag nagyon is közelről érdekelnek. A jegyzőválasztás törvényessége ellen nincs s nem volt kifogásunk, mert mi azt ép úgy tudjuk mint a „kedves szomszéd“, hogy a törvények szerint a pályázók közül „legalább három jelölendő“ nincs ugyan eltöltve az sem hogy ötöt jelöljenek. Ismerjük mi a szentesi viszonyokat éreztük hátrányait s ez okból a mi legfőbb óhajunk az volna vajha az ottani éles ellentétek kiegyenlítődnének s e cél elérésére legjobb eszköznek a kölcsönös engedékenységet tartjuk. A „kedves szomszéd“ említett soraiban még tovább menve azt állítja, hogy: „Egy vidéki levelezőnek jogában áll, bármely közkérdésben saját külön nézettel bírní és e nézetnek bármelyik lap készséggel helyet is adhat. Másként alakul azonban a kérdés, ha — mint a jelen esetben — a lap szerkesztősége a maga nézetét tolmácsolja egy hivatalos eljárásról. Mert itt nem lehet egy újságírónak, egy hivatalos aktus tekintetében saját külön nézete, melyet lapjában publikál.“ Lám, lám, hát a kedves szomszédnak nincs „külön nézete“? Sajnáljuk; nekünk vannak s a „jövőben“ is lesznek.

— A munkáskörök ellen. Szapáry Gyula gróf belügyminiszter folyó évi június 27-én valamennyi törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben tudomás és mihez tartás végett arról értesít, hogy a Budapesten székelő általános munkás betegségyező és rokkant pénztárnak — a rendelet keltétől számítva — vidéki előhelyek létesítését nem engedélyezi.

— A szegedi fa-(butor-) ipar iállítást vasárnap, július 5-én délelőtt nyitotta meg Kállay Albert főispán. A megnyitáson a kereskedelmi miniszter képviselőjében Lukács Béla államtitkár és Schierer Gyula min. tanácsos vettek részt. A kiállítást Lukács államtitkár meglepő szépnék jelentette ki, mely a magyar butoripart határozott fejlődésében mutatja be s kétségbevonhatlan bizonyítékaul szolgál annak, hogy e téren többé nem kell a külföldre szorulnunk.

— Tanitógyűlés. A csongrádmegyei tanítóegyesület folyó évi július hó 27. és 28-án Szegeden ez évi nagygyűlését megtartani, ezt követőleg 28-án pedig részt vesz a dél magyarországi tanítóegyesületnek Tamasvárott tartott 25-ik jubiláris közgyűlésén s egyuttal meglekinti az ottani ern ny és iparműkiá itást.

— A nyomdászipar képesítése. A kereskedelmi miniszter tudvalevőleg kikérte a kamarák véleményét az iránt, hogy vajjon a nyomdászipar fel volna-e veendő a képesítéshez kötött iparágak közé. A kamarák legnagyobb része már megfelelt a fölvetett kérdésre s közülük csak egy, a kolozsvári nyilatkozott a képesítés ellen.

— A 48-as függetlenpárti képviselők hangulata — a „Szegedi Napló“ szerint — igen harcias; azzal fenyegetődzének, hogy a kormánypárti provokálásokra — a miniszterelnök inzultálásával fognak felelni. A 10-iki országgyűlésből kifolyólag Vécsey Endre a gönczi kerület képviselője, Hentaller Lajos és Károlyi Gábor gróf által provokáltatta Gajaryit.

— Gyilkosságok a szegedi tanyák között. Nem ritka eset a szegedi tanyákon a gyilkosságok. Így az elmut hét folyamáról is két ilyen borzasztó esetet lehet feljegyezni. Egy nő a béressel szövetkezve, megölte saját hites férjét és a holttestet a vasuti vágányokra fektették. A másik eset az, hogy három pásztorgyerek szövetkezve agyon vert egy embert az okon, mert állítólag elárulta azt, hogy egyik pásztor fiu bűnös vizsút folytatott a gazdasszonyról. Mindkét eset szereplői a börtönbe várják megérdemelt jutalmukat.

— Miniszteri körrendelet. A földmivelésügyi m. kir. miniszter 22845./391. szám alatt valamennyi gazdasági egyesülethez körrendeletet bocsátott ki, melyben azokat felhívja, miszerint hassanak oda, hogy a gazdaközönség a saját érdekéből igyekezzék zsiszikes magtárjut dezinficiálás alkalmazásával kitisztogatni, mivel az esetre, ha zsiszikes gabona szállítását akarnák eszközölni vasuton, annak továbbítását a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg meg fogja tagadni, sőt az ily cimeni tilalmat egész vidékekre is ki fogja terjeszteni. Ugyanazon szám alatt a hatóságokhoz intézett rendeletében pedig utasítja azokat, hogy a zsiszikes magtárak tulajdonosait jelentsék fel hozzá. A dezinficiálás módjául ajánlja a következőket: A zsiszikes magtárak gondosan kisaperendők és szellőztetendők, a falak karbolsavas mésszel meazelendők be. A repedések gyöngö (1:1000) szublimát oldattal bekenendők, a farészekben enyvvel kevert fűrészporral, falrészekben pedig gipszporral tömendők be. Szükséges végül, hogy az ilyen magtárakba egyideig gabona ne raktározassék.

LEVELEZÉS.

Csongrád, 1891. július 6-án.

Már régen nem találkozott a t. olvasó a csongrádi események írójával e téren; tehát körtelmének ismeri tudósító egyet másról értesíteni az olvasni szerető t. közönséget; bár — fájdalom! e sorokban több rosztat, mint jót talál, mely részben megindító is leend. Ilyenek:

Százhatvan csongrádi ember, részint férfiak, részint nők, mint részesek dolgoztak kenyeges pusztán Bagi Imre birtokán. A vasárnap — f. hó 5-én óriási szélvihar, illetve orkánnal párosult eső s jég csapadék elöl egy dohány pajtába menekültek, nem is gyanítva, hogy mily életveszély elé siettek, minthogy az orkán az épületet rájok döntötte, hűten azonnal meghaltak, tizenheten súlyosan s negyvenen könnyebben megsebesültek. A távirat után egész zavargás tört ki Csongrád — belvárosban a nép között, minthogy a munkások nagy része idevaló lakosok! Sirva, kezeiket tördelve futkostak az asszonyok, kiknek, férjeik a munkások között voltak! A szülők, kiknek fiaik s leányaik szintén távol a szerencsétlenek között voltak; Valóban majdnem hihetetlennek hiszszük, hogy egy erős épületet az orkán össze-döntött főleg Magyarországon, hol az ily esetek csak század évben történhetnek meg.

De mintha csak a fárum szemelte volna ki e napokban Csongrád várost, hogy oly sok szerencsétlen halállal sajtsón többeket, mint-hogy G. P. kocsisa fél öl fát szállítván kocsin, egy fordulónál a lovak megugrottak s gyepöl-vel leránták a kocsist a kocsi alá s ott agyon rugdosták.

Egy hajadon leány az aratásban a szörnű hőségben napszurást kapott s azonnal meghalt.

Majd egy tiz hónapos kis fiu a forró tejet rántván magára, a szörnű égés következtében meghalt.

Egy munkás nagyon fölhevülve nagyot ivott a hűs vízből s pár óra mulva kiadá lelkét.

De többen részint napszurás, részint a gondatlan vizivás miatt betegen fekszenek, van eset, hogy négyen öten egy-egy szobában... Hejh! nincs aki kitanítsa népünket az egészség megóvására, de arra kitanítják ök egymást, hogy mint lázadoznak a csabaiak és a battonyaiak stb.

Bár itt egyelőre nem igen lehet tartani a munkás zavargástól, minthogy itt még nincs tulkövetelése a földes gazdáknak a feles vagy a harmados munkások ellen; bár személyek megkezdték itt is már a robotot, illetve minden hold kukorica után — bár a földet megszántva harmados munkással, de 3—4 napot dolgoztatnak még ráadás fejében... Ezt nem lehet helyeselni, mert az ily tulzások okozták a bajt az oly helyeken, hol a munkáslázadás is kitört. A napszám elléggé magas, minthogy a 70 krról már 1 frtra hágott föl! s a nők is 50—60 krt kereshetnek naponkint szőlőkötözés és gyűjtési dologgal; sőt a részen szinten jól fizettetnek. Ami az elégedetlen állapotokat illeti, mint az iparosok betegségyezése egyetét tekintve — hol egyik szerkesztő kollegája t. szerkesztő urnak — főszerepet vitt, ezt a fúszolgabíróság egyszerűen betiltotta, igen helyesen! minthogy azt lehetet észlelni, miszerint ezek inkább olyan általuk nem is érthetett sziciális mozgalmakat akartak itt szítani.

Az aratás már most javában folyik s reméljük, hogy dusabban fizetnek a gabonák, mint csak pár hónappal is előbb reméltük s így olyan közönséges jó félttermést várunk. A kukoricák, krumplik kitünően szépek, csak valami olyan vasárnap történt csapás ne érje őket. Vasárnap ugyan is, a városban akkora jegek hullottak, mint hasonlatul a galambtojást szokták mondani! De e szerencsétlenségben kettős szerencsénk volt, minthogy a jég ritka volt; a másik szerencse pedig az volt, hogy csak egy szólnán a város fölött vonult el a jeges fölleg s így a szőlők meg lönek kimélve.

Haladunk! A járdánk szentesi vasas téglával kirakása kezdetét vette, nemcsak, de megközelítőleg ma-holnap egy kilométer hosszban készen is lesz. Vannak a nép között — persze a fizetéstől borsózik a hátuk — kik nem barátai e munkának s azt mondják: „Apáink eljárhattak a padlón és anélkül is.“ Mire aztán csak azzal főzte le e sorok írója az elégedetlenekeket, hogy: „Az apáik bőrködműben jártak, minek most kenteken az a kékbeli?“ Persze, hogy erre aztán nem telt kadencia!

Epen így vagyunk az artézi kuttal is, minek az? mondogatják az emberek, már tudniillik — azok a ködműből megkékmándlizott emberek, eddig jó volt a Tisza-víz is... Hát persze annak, a ki a legyet is megeszí, jó az a kolera fonográf vezető is, melyben majd egymást érik az elhullott ebek és más hullák.

A jövő héten szedik le harangjainkat a toronyból, hogy új szerkezetű tengelyeket készítsenek számukra, melyek az új 32 régi mázsás sulyu haranggal együtt a f. hó végén 10 frt napi mulasztás büntetéssel kell hogy elkészüljön s így a jövő hó 1-jén meghuzatassék.

A jeges esővel légünk is meghűsült s igen kedves időjárásunk van, csak a tikkasztó forróság be ne következze ismét, melynek, mint főntebb említettük, emberélet és egészség is áldozatul esett.

Csongrádi.

Tekintetes szerkesztő ur!

Ha hosszas hallgatásomból azt következteti, hogy a dorozsmai közügyek adminisztrációjában nincs baj, nagyon csalódik, mert ott nagy baj van, sőt kételkedés nélkül kimérem mondani, hogy a dorozsmai közügyek kezelése oly rossz irányt vett, hogy ha azon irányban tartózan

tovább halad, az egész Dorozsmára nem csak kipótolhatatlan kárt, hanem veszélyt is hoz.

Engedje meg t. szerkesztő ur, hogy érte-
sitéssel egyelőre csak a dorozsmai közbir-
tokossági intézményre szoritkozzam, ez azon
intézmény, mely ügyeit minden idegen beavat-
kozástól menten, a maga által választott tiszt-
viselő kezeli.

Ha a dorozsmai közbirtokosság ügyeit oly
szakértő, becsületes és munkás tisztviselő kezeli,
kik annak jövedelmét gyarapítani tudják
és óhajtják s tevékenységüket nem a jövede-
lemnek maguk részére való kizsákmányolására
fordítják; ezen intézmény Dorozsmát virágzóvá
s népet boldoggá tehetné, mert a természet a
dorozsmai határt oly fekvéssel és természeti
kincsekkel áldotta meg, hogy a közbirtok együtt
kezeltevé, a tiszta jövedelem egy részével a
kor kívánalmához lehetne idomítani a szüksős
gyógyfürdőt, lehetne országra szóló jövedelmező
halas tavakat építeni, az osztatlan sivatagokat
szőlőkkel alakítani, a nélkül, hogy a jószág te-
nyésztés gátoltnék, egyszóval a dorozsmai ha-
tárt okszerű kezeléssel, rövid idő alatt egy
millióval lehetne értékesíteni s a mellett haza-
fui kötelességünknek is eleget tennék, mert az
ország hiányzó szükségleteit pótolnánk.

Ez volt törekvése az 1891. évre újonnan
megválasztott azon tisztviselőknek, kik a közle-
gők felosztása helyett annak értékét fokozni
törekedtek.

Ezen — különösen általam ajánlott — esz-
mét azonban a f. évi május 5-én tartott közbir-
tokossági közgyűlés megsemmisítette az által,
hogy a közlegelők felosztását kimondotta.

A közlegelők felosztásának hasznos vagy
káros volta egyéni meggyőződéstől függ, mert
mi kik a felosztást — tekintve a dorozsmai gaz-
dálkodási viszonyokat károknak tartjuk alapo-
san kimutattuk, hogy a mostani legelő jószág
állományának értéke 150 ezer forinttal haladja
meg a közlegelő törvényes becsértéket, a lege-
lők felosztása esetére pedig a jószág állomány-
nak $\frac{2}{3}$ része elvész.

Számtalanilag kimutattuk továbbá, hogy
a három éven gyakorlatban volt kezelési rend-
szer mellett a közbirtokosság tíz év alatt 100
ezer forint tökézt gyarapíthat és Dorozsma nem
csak, hogy kölcsönre nem szorul, hanem bizto-
síték mellett a lakosokat is elláthatja olcsó
kölcsönrel; a közlegelő felosztásával ez nem
csak megszűnik, hanem a felosztás költségeire

pénzt kell kölcsönözni, a közvagyon értékesi-
tése pedig dugába dül.

Az osztók előtt azonban ezen érvek semmi
értékkel sem bírnak, a mi magában véve nem
baj, mert legyen mindenkinek a maga hiteszerint.

Mi az osztóknak csak eljárásuk módját
tartjuk az egész Dorozsmára veszélyesnek, mert
ők törvénytelen s meg nem tartható ígéretek-
kel csábították a tudatlan népet a közlegelők
felosztásának sürgetésére, állítván, hogy a
járás szegény s boldog között fej szám szerint
egy formán fog felosztani, a birtoktalan tehát
ugy követelhet a járásból osztályrészt mint a
birtokos, nem csoda tehát, hogy az ekként össze-
csődített nép azokat, kik nem szája ize szerint
beszéltek és a törvények intézkedéseire figyel-
meztették lehurrogta.

A jegyző még ez ülésben lemondott, az
elnököt pedig később azon ürügy alatt, hogy
a faiskolában az oltványokat a nyulak megrág-
ták, hivatalától megfosztották, az előbbeni tiszt-
viselő közül csak még a pénztárnok van ben,
de mint halljuk, ezt is elakarják távolítani,
mert ez sem tartozik az illetők klubjához, ha
pénztárnokot is sikerül az ő companiájukból
eltávolítani, akkor nem kell egyéb csapás a
dorozsmai közbirtokossági intézményre.

Személyek jellemzésébe nem bocsátkozom,
de kétkedés nélkül kimondom, hogy ha a do-
rozsmai közbirtokosság nem tud, vagy nem akar
a most megindult veszélyes áramlatnak
ellen állani, a közvagyon megsemmisül, a do-
rozsmai lakosság zöme, a kisbirtokos, csak a
járás felosztásáig élhet meg tisztességesen, a
veszély pedig a járás felosztás megkezdésével
beáll, mert a csábítók a proletároknak tett
ígéretüket be nem válthatván, azok azt erő-
szakkal fogják követelni.

Videant consules nequid respublica detri-
menti capeat.

Dorozsmán, 1891. július 8.

Dudás Béla.

Irodalom.

Felhívás előfizetésre. Ez évi július végén
vagy augusztus elején „Borus napok“ cím alatt tíz rövidebb
hosszabb elbeszélést és rajzot tartalmazó kötetem jelenik
meg. A való életnek örökké változó, hol borura, hol derüre
való küzdelmes napjait irtam le benne. Céloom nemessen szó-
rakoztató, közben-közben osztató és a figyelmet lekötő

olvasmányt nyújtani az olvasóknak. Először lépek most a
nagy közönség elé, de biztat a remény, hogy szerény
művecském — irányánál fogva kellő pártolásban fog része-
sülni. A csinos fekete és arany nyomással ékített vászon-
kötésű példány ára: 1 forint 40 kr.; az aranymetallszerű
diszese: 2 frt. Az előfizetéseket posta-utalványon, az egy-
szerű jelentkezéseket pedig levelező lapon a nevemre tessék
küldeni. Az előfizetők bérmentve kapják a könyvet. A gyűj-
tőknek 10 után 1 t. példánnyal szolgálók. Kelt Csongrád-
don, 1891. július hó. Varga Vihály s. lelkész.

Uj köntösben, elegáns borítékban jelenik meg
ezután a „Magyar Nők Lapja“, melynek Brankovics
György jeles íróársunk a főszerkesztője. Az újítás követ-
keztében három oldallal bővült a lap szellemi része s így
sokkal élénkebb és gazdagabb a tartalma, mint eddig volt,
a miről a hozzánk beküldött 27-ik szám már is eléggé
tanuskodik. Ebben a költemények, az elbeszélések, az
egészségügyi, nevelésügyi és társadalmi cikkek igen kelle-
mesen váltakoznak a háztartási cikkeivel, az orvosi tanács-
adóval s egyéb hasznos tudnivalókkal. Nagyon csinos a
„kis gazdasszony“ illusztrációja is, mely az első oldalon
látható. Az elegáns borítékunk berendezése, a sok, de szük-
séges aprósággal, szintén szakavatott kézre vall. Mindezeknél
fogva őszintén ajánljuk a „Magyar Nők Lapját“ művelt
hölgyeink figyelmébe. A kitűnően szerkesztett lap, melynek
6 frt az évi előfizetési ára, megérdemli a támogatást. Mutat-
ványszámot a kiadóhivatal, (Budapest, Erzsébet-körút 36.
sz.) bárki is szívzsen küld, a ki egy levelező-apon
fordul hoszá.

Tolstói Leó gróf, a híres orosz írók egyik
legjobb műve: „A házasság regénye.“ igen sikerült fordítá-
sban jelent meg a „Képes Családi Lapok“ idei évfolya-
mában. Most pedig külön lenyomatban is kiadta azt a
„Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala. Tolstói tagadhatlanul
a jelenkor legeredetibb íróinak egyike. Ereje a leírásban
bámulatos. Fényes előadása, nagy bravourja a legnehezebb
lélektani problémák megfigyeltében a modern írók között
ugyszólván páratlanul teszi. Mindezen tulajdonságok foko-
zottan megvannak „A házasság regényében.“ Megragadó
erővel, bámulatos lélektani tudással festi két hiteztárs lelki
állapotát, küzdelmeit, csalódásait s bár nem megrázó
katasztrófákon át, de mégis kézzel foghatóan azon követ-
keztetésre vezet, hogy a keresett boldogságot nem a világ,
hanem egyedül csak a házi tűzhely adhatja meg. A legme-
legebben ajánljuk e kitűnő regényt, mely az összes könyv-
kereskedésekben és a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatalá-
ban rendelhető meg. Ára 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Diamant Manó.

Bizonylat.

Az „Első magyar gazdasági gépgyár részvény-
társulat“ Igazgatóságának
Budapest, k. külső váci-ut 7.

Tisztelettel válaszolok b. levelökre és
készséggel ragadom meg az alkalmat, hogy
az Önök által szállított gépek fölött mege-
légedésememet fejezzem ki.

A $3\frac{1}{2}$ lóerejű mozdony nagy erőki-
fejtésnél igen kevés tüzelőt igényel és a
„C. A.“ jegyű szekrényvel egyöntetűen
működik. A mellett, hogy ezen gépek a
legrögösebb és halmosabb utakon könnyen
szállíthatók, e cséplőkészlet végez annyit,
mint egy 6—8 lóerejű sines gép.

Gyártmányukat mindenkinek őszinte
ajánlom mivel csakugyan célszerű és nagy
munkaképességgel bír.

Csávoly (Baranyam.), 1890. decem. 26.

Tisztelettel

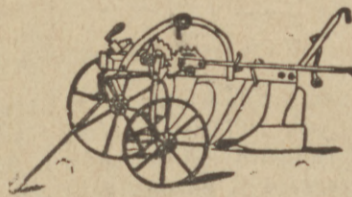
Hrubí Márton s. k.

SCHLICK-féle Vasöntőde és Gépgyár részvény-társaság Budapest

Gyár és irodák: VI., külső Váci-ut 1696/99. sz.

Városi iroda és raktár: VI., Podmanicky-utca 14. szám.

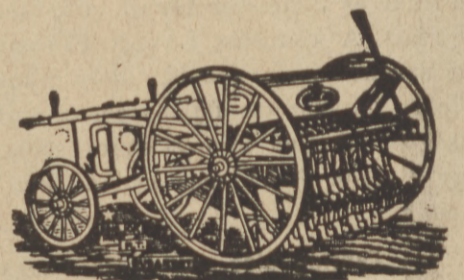
Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű,
gőz- és járgányoséplő-készületeit és számos első díjakkal kitüntetett:
szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit,
és szabadalmazott mélyítő ekéit,

eredeti Schlick és Vidats-féle
egyvasu ekéit,
talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit,
valamint

SCHLICK-féle szab. „Haladás“ sorbavető gépeit

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták,
(Baker és Vidats rendszer), takarmány készítő
gépek, tengeri morzsolók és darálók, szabad. Jókay-
féle „Hungaria“ daráló-gépek erőhajtásra, örlő-
malmok és olajmalmok berendezések. Eredeti ameri-
kai kévelő- és marokrakó arató-gépek és fika-
száló-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak. Árjegyzékek kívánatra ingyen s bér-
Képviselőlet Szegeden Virág Sándor urnál.